СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 117. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 21. травня 1931. VOL. XXXIX. No. 117. Jersey City, N. J., Thursday, May 21, 1931. THREE CENTS.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ ПРИТЯГНУВ БАГАТО ЧУЖИНЦІВ

КОНЦЕРТОВА ГАЛЯ БУЛА БИТКОМ НАБИТА. ЧУЖИНЦІВ ПРИНЯТО ВЕЧЕРОЮ З УКРАЇНСЬКИМИ СТРАВАМИ.

НЮ ЙОРК. — В „Гом Мейкінґ Сентер, Інк." в „Ґренд Сентрел Пелес" відбулось у вівторок вечером закриття Українського Тижня.

На закриття прибуло поважне число Американців, а була теж заступлена й українська нюйорська громада. Чужинці оглянули мистецькі вироби, виставлені в двох українських будках, а потім засіли до вечері, яка складалася з українського борщу, голубців, ковбаси українського виробу і т. п.

Мадам Гелен Волка, предсідниця американського комітету „Про-Америка", повитала гостей і подякувала від „Про-Америки" та американських гостей українським паням, а зосібна пані Марії Скубовій, за труди біля вистави і вечері.

Підчас вечері одна Американка пояснила спосіб, у який готуються ті українські страви, які подавано на стіл.

По вечері відбувсь у великій галі концерт, в якім взяли участь Українське Тріо й учні школи В. Авраменка. В Українськім Тріо виступили п. Придаткевич як скрипак, п-ні Гребенецька як співачка, і панна Корчак як пяністка. Їх продукції були виконані з великою дбайливістю і з високим артизмом.

Танками проводила п-ні Авраменко. Як завжди, так і тепер танки зєднали собі симпатію всієї публики.

Підчас вистави забрав слово редактор О. Ревюк і представив коротко історію України, а далі згадав за нашу іміґрацію і за те, що та іміґрація задумує внести в американську культуру.

Миссис Карпентер, як голова „Про-Америки", говорила про ідею цеї орґанізації, яка хоче зблизити до себе ріжні чужинецькі ґрупи, а Мадам Волка висказала свій подив для тих зразків української штуки, які довелося їй тепер побачити чи почути.

Про цей Український Тиждень були дуже симпатичні згадки в місцевих американських ґазетах.

ҐРІН ПРОТИ БАНКИРІВ.

ГЮСТОН. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, виголосив до „Бродерґуд оф Рейлвей Трейнмен Конвеншен" промову, в якій скритикував головних американських банкирів за те, що вони змовилися, щоби довести до зменшення робітничих платень. Ґрін каже, що деякі банки відмовилися давати кредити тим фабрикам, котрі не хочуть зменшити робітникам платень.

„ДОКТОР ОФ АПЛСОС".

ОКЛАГОМА СІТИ. — „Оклагома Сіти Юніверзіти" задумав пошанувати американського гумориста Вил Роджерса наділенням докторської почесної дипльоми. Роджерс відповів, що він прийме хіба титул „А. Д.", себто „Доктор оф Аплсос", і то з оклагомського „кіндерґарден".

Роджерс заявив далі, що тепер в Америці роблять собі „гумбуґи" з наділюванням почесних докторатів, а він має забогато поважання до тих людей, котрі тяжко працюють, щоби заслужено добитися цього титулу, щоби його приймати в такій формі, як його надають іншим „почесним докторам".

СПІР ЗА ПІЛСУДСЬКОГО.

НЮ ЙОРК. — Ром Ляндав, польський письменник, обвинувачує в „Ди Ню Йорк Таймс" анґлійського кореспондента, сера Филипа Ґібса, за пляґіторство. Ляндав каже, що Ґібс покористовувався його книжкою про теперішню Польщу і Пілсудського. А Ґібс доказує, що Ляндава можна в такий самий спосіб обжалувати за те, що використав книжки Чарлса Филипса.

ЗАТРУЇЛОСЯ 400 ДІТЕЙ.

ҐВАДАЛЯХАРА (Мексико). — В діточім шпиталю захорувало коло 400 дітей від молока, яке було змішане з формолем. Деякі діти помруть.

МАШИНА БЕЗ КОНТРОЛІ.

НЮ ЙОРК. — Заходами „Нешенел Ліґ оф Вімен Вотерс" говорили ріжні економісти на радіо про теперішнє економічне безголовя і ствердили, що Злучені Держави живуть в часі механічної цивілізації, котра є позбавлена машини, яка контролювалаб економічне життя. І тому бизнесмени нарікають на банкирів, а банкирі на бизнесменів і робітників. А на ділі є брак розумного і творчого проводу в економічнім житті.

ЗАПОВІДАЄ ЗЕМЛЕТРУСИ.

САН ХУАН (Арґентина). — Опатентовано апарат, який дзвоненням по хатах дає знати, що зближається потрясення землі.

ФИЛИПИНЦІ ПРОТИ НЕГАЙНОЇ НЕЗАВИСИМОСТИ.

МАНІЛЯ. — Місцева преса годиться на 30-літню переходову стадію, в якій Филипини оставалисяб далі в звязку зі Злученими Державами. Причиною цього компромісового становища являється важке економічне положення островів.

РАДІО-КОНЦЕРТ У ФИЛАДЕЛФІЇ.

Заходом Злучених Українських Орґанізацій буде уладжений радіо-концерт в неділю, дня 24. с. м., від години 6.30 до 7.30 вечером, через стацію WRAX.

ЗАЛІЗНИЦЯ НА ҐУМАХ.

У Франції роблено проби з залізничими ваґонами на ґумових колесах замісць з заліза або сталі. Підчас проб були фаховці, які з наслідків були вдоволені. Нові ґумові колеса не роблять стільки ґамору, що залізні, не підскакують, не нищать шин, а крім цього нема більшої небезпеки як з колесами залізними.

АРЕШТУВАННЯ ЛИХВАРІВ.

В Городку Ягайлонськім поліція арештувала купця Герцеля і власника реальности Маркуса Берґа. Оба згадані вже від кількох літ користали з тяжкого положення селян і дрібних торговців і уділяли їм коротко-реченцеві векслеві позички, побираючи за це лихварські відсотки, що доходили до 80 проц. річно.

ТУНЕЛЬ У ЮГОСЛАВІЇ.

Недалеко Сараєва відбулося недавно відкриття нового югославянського тунелю, довгого 3,200 метрів. Цей тунель перетинає гірський ланцюх Пляніна між стаціями Ресталік й Белєсніка. Цей новий тунель для залізничої комунікації побудували югославянські інжиніри.

ЖАХЛИВЕ ВБИВСТВО.

Якісь три осібняки вломилися до склепу Файґи Сусман у Городку Ягайлонськім, вбили її, а склеп і її мешкання ограбили. Добич була невеличка: зрабували 30 золотих і дещо з гардероби. Справники втікли. Оте трабіжницьке вбивство викликало дуже пригноблююче враження в місті.

З ЖИТТЯ БУКОВИНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Дня 17 квітня румунська жандармерія замкнула українську читальню в Шишківці, закидуючи, що ця читальня веде антирумунську пропаґанду. Сталося це тому, що на святі в честь Шевченка в цій читальні промовець говорив про незалежну українську державу, до якої входилаб і Буковина.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

З бережанської тюрми вийшли на днях на волю: Михайло Павлишин зі Саранчук (який просидів у тюрмі чотири місяці) та Ілько Сирота з Дібща (який просидів 6 місяців). Його випустили за кавцією. Обох в поліційнім слідстві були тяжко побили.

СУСІДСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ.

Черновецький „Час" з 23. IV. ц. р. пише: „В пятницю, дня 17. квітня ц. р., жандармерія запечатала українську читальню в селі Шишківці (Буковина) на розказ профекта Нямцу. У вівторок, дня 14. квітня ц. р., ця читальня урядила за дозволом префекта свято Шевченка і відограла драму „Верховинці". Другого дня було донесення в команді жандармів в Чернівцях, що на тім концерті говорилося богато проти румунської держави. В суботу вже тягано людей на переслухання до жандармів".

КОМУНІСТИЧНІ АРҐОНАВТИ В ДОРОЗІ ДО МОСКВИ.

В Великодну Суботу (11-го квітня) виїхала з Вінніпеґу т. зв. Робітничо-Фармерська Делеґація до Радянського Союзу. Ця делеґація складається з 16 осіб. Делеґація має на ціли нібито переконатися на власні очи, як живеться людям у комуністичнім царстві, одначе вона складається з самих випробуваних комуністів, отже людей згори настроених бачити лише в рожевих красках усе, що має марку комуністичної роботи. Тому годі сподіватися від них безсторонніх і тверезих спостережень. Крім цього „делеґація" виїхала вже з Канади з наглядачем, назначеним згори, редактором Навізівським, який уже кількома наворотами бував у Совітськім Союзі і є настільки довіреним для московських комуністів чоловіком, що може доглянути, щоби котра з овець, які він з собою повіз, не кинула власним оком на щось, чого не повинна бачити.

Цікава річ, що думка, аби вислати делеґатів до Москви, була піднесена лише пару тижнів тому і хоч на „вибір" делеґатів та зібрання фондів на їх подорож було дуже мало часу, то своїм коштом виїхало лише пятьох, а інші одинацять — чужим. Виходить з того, що або нема в Канаді такої крізи, як комуністи говорять, або що подорож делеґатам платить Москва. Дальше цікава річ, що хоч Навізівського не вибирали навіть делеґатом до Москви, то він поїхав, як провідник делеґації — і то не своїм коштом.

Взагалі по цілій висилці делеґації до Москви видно, що це лиш одна із штучок комуністичної пропаґанди. Зробили комуністи для своїх хлопців прогульку, щоби відтак могли ліпше людей дурити московським раєм. — („Український Голос", Вінніпеґ).

СПАРАЛІЖОВАНИЙ НА РОЗПРАВІ.

У Варшаві відбувалася розправа проти ґен. Язвінського, обвинуваченого в надужиттях. Коли на салю ввійшов майор Жаєвський, який викрив надужиття, ґен. Язвінський втратив притомність. У шпиталі ствердили, що наслідком нервового потрясення кров залила Язвінському мозок і це спричинило параліж правого боку тіла й утрату мови. Ґен. Язвінському часом вертається притомність, одначе він нікого не пізнає. Смерть можлива, колиб розвинулося гостре запалення мозку.

ЗА ВБИВСТВО КОМАНДАНТА „СТШЕЛЬЦА".

В окружнім суді в Тернополі засудили Володимира Бамдаса і Петра Шайнюка на півтора року вязниці за те, що вони вбили команданта „Стшельца", Франца Бриляка в Товстолузі, пов. Тернопіль, у хвилині, коли Бриляк вертав із забави. Причиною вбивства були особисті непорозуміння, але польська преса пише, що вбивники, як члени „Луга", вбили Бриляка з політичних мотивів.

ПОВІСИВСЯ.

61-літній Тома Процик із Панасівки (пов. Зборів) повісився в селі Гашуки (повіт Кремянець). Причина: незгода в подружому житті.

СКАСУВАННЯ КОМПАРТІЇ ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ.

Перемиський „Український Голос" приносить цікаву вістку з Риґи. Там дійшли відомости з Москви, що комуністичний інтернаціонал постановив скасувати т. зв. „Комуністичну Партію Західньої України". Скасування КПЗУ домагалися делеґати Комуністичної Партії Польщі і відтепер має бути в Польщі тільки одна польська комуністична партія. Працю над ліквідацією КПЗУ доручено комісареви освіти Радянської України, Скрипникови.

ПРЕМІЄР БЕНЕТ КАЖЕ КОМУНІСТАМ ТВЕРДО: „НІ!"

„Домагання" комуністів, щоби Канада запровадила асекурацію проти безробіття коштом держави, відкинув прем'єр Бенет 15 квітня простою, короткою і недвозначною відповіддю: „Ні!"

В той день делеґація комуністів приїхала до Оттави з „домаганнями" від „Робітничої Ліґи Єдности, канадійської секції інтернаціоналу", тоді, коли по ріжних містах Канади мали відбуватися демонстрації для видвигнення тих самих домагань. Премієр враз з міністром праці, Робертсоном, делеґацію приняв, але насамперед зажадав, щоби 35 делеґатів з ріжних частей Канади подали йому свої імена, а відтак спитав, де кождий з них уроджений. Коли відповіди виявили, що більшість з них є уроджена в середній Европі і в інших европейських державах, премієр сказав, що як котрий з делеґатів бажає жити в краях, де панує комунізм, то йому поможеться.

Премієр рішучо і з натиском відмовився приняти пропозицію комуністичної делеґації. Ніяке правительство, в якім він є членом, не одобрить асекурації проти безробіття коштом держави. „Ми", сказав премієр, „не погодимося давати наґороди за дармування". Правительство має перед собою питання асекурації від безробіття і премієр надіється, що щось у тім напрямі зробиться. Одначе правительство нічого не зробить, що нищилоб самопошану людини.

Премієр не хотів слухати ні викладу про комунізм, ні критики ремісничо-робітничого конґресу, ні критики канадійських судів. „Тримайте це для себе", відповів делеґатам.

ПОБИТИЙ ГІСТЬ У РЕДАКЦІЇ „ДІЛА".

До редакції львівського „Діла" прийшов Іван Кашуба з Туринки, пов. Жовква, і показав при свідках сліди страшних побоїв, а саме: великі синяки на грудях і плечах. Кашуба оповідає, що його арештували поліцаї Токарський і другий, т. зв. „Влодко", як підозрілого у крадежі курки. Після ревізії оба ті поліцаї били арештованого і копали його чобітьми, щоби признався до вини. Кашубі не доказали таки ніякої провини і другого дня випустили на волю.

НІМЕЦЬ ЗАСТУПАТИМЕ УКРАЇНЦІВ У РУМУНІЇ.

Предсідник румунської ради міністрів запропонував німецькому послові Рудольфові Рандшльові заняти становище міністра для справ національних меншин у Румунії. Рандшль пропозицію приняв і цей міністер, заступаючи в уряді національні меншини, заступатиме й Українців.

ПОЛЬЩА ПІДТРИМУЄ РАДЯНСЬКУ РОСІЮ

ЗАЛЄСЬКИЙ ТА БРІЯН ПІДДЕРЖУЮТЬ ПРОПОЗИЦІЇ ЛІТВІНОВА.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Пропозиція російського міністра справ закордонних, Літвінова, про економічну співпрацю між радянською Росією та іншими державами стрінула гарячу піддержку зі сторони польського міністра Залеського. Залеський гарячо підтримував пропозицію Літвінова, бо вбачає в ній щире бажання комуністичної Москви примиритися з капіталістичними державами й замісць боротьби з ними провадити політику мирного співробітництва. Таксамо французький міністер Бріян поставився прихильно до пропозицій Літвінова про економічно-торговельне порозуміння між державами. Свою пропозицію Літвінов зробив у комісії по утворенню пан-Европи.

На засіданню Ради Ліґи Націй анґлійський міністер справ закордонних, Гендерсон, виголосив велику промову, в якій закликав усі держави нарешті порозумітися між собою й знайти якийсь спосіб залагодження сучасної економічної крізи, котрій це кінця не видно. Кажуть, що це була одна з найблискучіших промов у Лізі Націй від часу її заснування, яка була виголошена в інтересах поліпшення економічного життя ріжних держав та націй.

Европейські держави прихильніше тепер ставляться до радянської Росії між іншим і тому, що вона перенесла свої замовлення з Америки до Европи. Отож деякі держави, як Польща, Франція, Чехословаччина та інші, думають побільшити тепер свою торговлю з Росією й тим поліпшити своє економічне становище. Можливо, що вони навіть дадуть тепер більші кредити для Радянщини.

БОЛЬШЕВИЦЬКА КАТЕРИНКА.

МОСКВА (СССР). — Большевики вже приступили до підготовки нового пляну „пятилітки", яку вони думають почати в 1933 році. Ще не закінчена перша пятилітка, а вже готуються до другої.

Сьогорічні засіви піль не будуть виконані так, як того вимагали пляни пятилітки. До 15. травня засіяно лише 46.2% загального пляну. Отже годі сподіватися, що тепер засіється ще значну частину піль, бо вже пізний час для посіву.

АВСТРІЯ ЗАДОВОЛЕНА.

ВІДЕНЬ (Австрія). — В австрійських політичних та урядових колах задоволені з того, що справу австрійсько-німецького митного порозуміння передано до міжнародного суду. Тут сподіваються прихильного для цієї угоди рішення суду.

Переговори між Німеччиною й Австрією для докладного розроблення митної умови будуть не спиняючись вестися далі.

НОВИЙ НІМЕЦЬКИЙ КРУЖЛЯК.

КІЛЬ (Німеччина). — В присутности президента Гінденбурґа спущено на воду новий німецький кружляк. Кружляк цей, 10,000 тон поємности, збудований у межах, дозволених версальським миром на заміну старого панцирника.

Не зважаючи на невелику поємність, його боєві якости такі, що він перевищує кожде воєнне судно чужих держав. Далекосяглість його одинацятьцалевих гармат, скорість пливання, сила панциря й невразливість на мінові атаки підводних човнів дали йому імя „таємничий кружляк".

Підчас спуску на воду кружляка було понад 60,000 народу, що з ентузіязмом придивлялися всій церемонії. Та не обійшлося без невдачі. Перед тим, як президент Гінденбурґ мав „охрестити" кружляк, він зірвався зі стапелів і посунувся швидко у воду. Президент лише встиг вигукнути: „Дойчлянд хай буде твоє імя". Фляшка шампану, яку мав президент розбити об кадовб кружляка, впала на землю й не розбилася. Тепер моряки спорять, чи кружляк охрещено, чи ні.

ФІНСЬКО-РОСІЙСЬКІ НЕПОРОЗУМІННЯ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС (Фінляндія). — Фінляндський уряд переслав до Росії ноту протесту проти того, що фінляндське населення з Карелії та з інших пограничних Фінляндії місцевостей масово висилають на Сибір, у Наримський край. Фінляндія в своїй ноті висловлювала надію, що Росія знайде спосіб, яким можна заспокоїти фінляндське громадянство, що занепокоєне долею Фінів у Росії.

На цю ноту большевики прислали свою, в якій вони гостро протестують проти антикомуністичної пропаґанди, що провадиться у Фінляндії націоналістичними колами. Росія не ставить у своїй ноті ніяких спеціяльних вимог.

БОРОТЬБА З РАДЯНСЬКИМ „ДОМПІНҐОМ".

ПАРИЖ (Франція). — Від довшого часу, як Франція завела контролю радянського довозу ріжних сирівців та товарів до Франції, російський „домпінґ" значно зменшився. Та одночасно зменшився також і французький експорт ріжних виробів до Росії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПЛАТЯТЬ ЗА ДАВНІ ПРОВИНИ

З Еспанії далі приходять вісти про скрайні виступи проти католицької церкви. Хоч військова захорона не допускає до дальших виступів товпи проти церков, монастирів і епископських палат, положення церкви далеке від того положення, яке могло би вдоволити католицьку церкву. Богато епископів, застрашених виступами товпи, покидають свої епархії та переносяться поза границі Еспанії. Так виїхав з Еспанії епископ Маляги, котрого палату спалено підчас заворушень. Законницям відобрано опіку над вязнями. Еспанія домагається далеко йдучих обмежень попівства.

Ці виступи найбільше дотикають орден Єзуїтів, котрий проводив католицтвом в Еспанії. Обурення проти Єзуїтів таке велике, що з усіх сторін чути домагання скасувати цей чин зовсім, себто заборонити йому існувати. Уряд, що правда, заявляє, що він на такий скрайний крок не піде, та уряд певно вірить, що коли він його не скасує, то нарід його скасує далеко радикальніше. Знають про це й самі Єзуїти, і вони вже почали втікати з Еспанії масово, як щурі з потопаючого корабля.

Папа римський протестує проти політики еспанського републиканського уряду, а уряд собі протестує проти „провокаційної політики" католицького духовенства в Еспанії проти републики.

Ця ворожнеча є природним вислідом тої ролі, яку відограла в Еспанії католицька церква. В наших таки часах, перед самою революцією, церква ця числила понад 100,000 клериків, себто попів, монахів і законниць. На кождих 40 родин був один клерик. На основі конкордату з Римом клерики мали спеціяльні права. Вони були звільнені від військa, від податків, та могли бути суджені цивільним судом тільки у виїмкових випадках. Попівство захопило в свої руки школи, гімназії й університети. За диктатури Рівери єзуїтські газети вважалися півофіціяльними газетами диктатури. З силою йшло вживання сили, з уживанням сили й надуживання сили.

Коли ломилася монархія, церква станула виразно за скомпромітовану династію. Архиєпископ Толедо видав був до еспанських католиків перед недавними міськими виборами. лист, щоби католики „боронили религію". Під цим він розумів, щоби вони боронили монархію й церкву. Нарід голосував проти монархії. Тимсамим він полосував проти церкви, яка сама звязалася з монархією. Тепер церква збирає плоди з власного посіву.

Інж. М. Сціборський.

МОСКОВСЬКА ЕМІГРАЦІЯ І УКРАЇНА

Відношення московських еміграційних кругів до української справи має деякі зовнішні відмінности. Почавши з явного україножерства правих монархістичних кол, що трактують українську проблему як „німецьку видумку", як ту, якої „не било, нет і не будет", вово переходить в „льояльність" ліберально - прогресивних груп, які годяться „дати" Україні федерацію та кінчається своєманітною концепцією „Ліґи Сходу Европи", яку заступають московські ес-ери з Черновим на чолі.

Але у всіх цих відтінках є один загальний внутрішній зміст. Це стремління за всяку ціну не допустити відділення України від Росії. Ріжниця лише в тім, що в той час, як права московська еміграція в своїй засліпленій вірі в силу Росії (яка може всіх „шапками закидати") зовсім ігнорує українське питання, друга частина, з трівогою обсервуючи могучий розвиток українського націоналізму, старається запобігти лихові частковими компромісами, слушно уважаючи, що краще чимсь поступитися, ніж втратити все.

До цієї останньої групи московських „поступовців" в українській справі належить і п. Мейснер, досить визначний член групи Мілюкова, котрий умістив недавно статтю в „Послєдних Новостях" під назвою: „Среди Украінцев". Стаття підкреслює загрозливе для Москалів значіння українського самостійницького руху і спиняється на розгляді окремих українських політичних угруповань. На початку автор зі слабо затаєним почуттям задоволення стверджує ворожнечу українських партій між собою, та підчеркує, що ця чисто партійна боротьба укладнюється поділом українства на два табори: один, що представляє „Русскую" Україну, а другий „галіційскую". Самі групи він ставить „справа на ліво" після степеня їхньої ворожнечі до Росії і зачинає від Орґанізації Українських Націоналістів.

Враження п. Мейснера від цієї групи таке, що вона є чисто „фашистівського толку", зорганізована не на засадах виборности, але суворої дисципліни, має на окупованих землях законспіровані революційні військові групи і знаходиться під керуванням „небезіснетвавшого" полк. Коновальця, претендента на українського „дуче". п. Мейснер переконаний, що Москалям з цією групою годі шукати порозуміння, бо відношення націоналістів до Росії і російської культури „открито враждебное".

Спиняється далі автор на інших групах: гетьманцях, які „не без колебанія" заняли також самостійницьку позицію; групі А. Левицького, що веде свою політику в контакті з Польщею, Румунією і Чехією та готова обмежитися лише Велокою Україною; соціял-демократах під проводом п. Мазепи, які через II. Інтернаціонал мають звязки з московськими соціялістами і ес-ерівській групі М. Шаповала, що найблизче стоїть до Москалів через звязки з Черновим.

Висновки автора досить несподівані і суперечні. З одного боку він алярмує „сепаратизм" майже всіх названих груп і партій, а з другого стверджує, що націоналістичний шовінізм Українців зменшується і скорше робиться ознакою „доброго тону" ніж реальним чуттям. Це дає йому підставу сподіватися щасливого рішення українсько-московського противенства і то такого, яке йтиме на руку „Великой Росії і ея культури". Треба визнати, що автор має деяку поверхову орієнтацію в українських справах і міг би краще їх представити, коли би не перешкаджала йому патріотична московська тенденція, яка змушує бачити вища і факти не такими якими вони є в дійсности, але як їх хочеться бачити.

Життя змусило п. Мейснера дорости до зрозуміння актуальности українського питання, але на нім ще дальше тяжить стара московська суґестія про те, що український рух є чиєюсь „видумкою" і обходить лише „безвідповідальні" кола інтеліґенції. Це видно насамперед з його здержливо ворожого ставлення до Галичан (цеж бо „мазепінци", яких „видумала" Австрія!) в яких автор вбачає головних ворогів Росії, та одночасових спроб робити реверанси по відношенню до Українців „с руской" України (мовляв: „свої люди — сачтьмося...!").

Серед цих Українців п. Мейснерові вдалося відшукати таких, які „за інтімним чайним столом" годилися на те, що з Росією ще не все покінчено. Ця обстанова закріплює його на дусі і статтю він кінчає заповненням, що московська демократія готова „дати" Українцям федерацію, але в ніякий спосіб „не признае" „за українськими сепаратистами" права на відділення України від Росії в угоду їх гуртковим „вожделеніям".

Хочемо з приводу всього цього подати п. Мейснерові кілька порад, які радимо взяти під увагу, коли він бажає вкупі зі своїми однодумцями добра власній батьківщині. Насамперед глибоко помиляється він, коли ще вірує у відокремленість від українських народних мас „гуртківих сепаратизмів". Тут не місце переконувати його в противному; радимо лише уважніше вглянути у визвольні українські процеси, хоч би за недавний період, і витягти корисні для себе консеквенції. Також даремні його розрахунки на сучасну ворожнечу українських партій між собою та поділ Українців на „русскіх" і „галіційскіх". Заобсервовані ним тертя є звичайними виявами внутрішних процесів кристалізації, які постійно відбуваються в окремих і зрілих суспільних організмах. Чи зможе, наприклад, п. Мейснер заперечити факт ще більшого тертя в московському таборі? Але це не заперечує тої істини, що в рішаючий мент всі українські політичні чинники знайдуть між собою спільну мову в питаннях тактики до Росії. Тактикаж ця буде, виходити з одного основного завдання: **боротьби проти московської окупації, в яких би формах — большевицьких, монархістичних чи демократичних — вона не виявлялася.**

Така позиція до Росії є загальною для всіх впливових українських груп; тіж з них на які п. Мейснер поширює свою „інтимно-чайну" орієнтацію, є відступниками в українському національно-політичному житті. Він робить величезну помилку, коли бере ці фіктивні групи за основу українсько-московського порозуміння.

Та зрештою, про яке порозуміння йде мова? Вже сама згадана стаття вказує, чого Українцям треба сподіватися від московського демократичного табору, який найдальше йде „назустріч" українським інтересам. Заяви п. Мейснера про те, що ця демократія може „дати" і чого „не признати" Україні, виглядають смішно і жалюгідно. Цей зверхній і „протекторський" тон по відношенню до Українців не залишає представника московської демократії навіть тепер, кола та демократія силою загальних обставин опинилася сама на задворках власної історії і за рямками московського політичного життя. Вона сама перебуває в положенню жебрака, але не забуває при тім ставати в позу „господаря" української справи. Це зайвий раз доводить, яку смертельну небезпеку для України представляє контакт з якоюнебудь московською політичною концепцією. Цю обставину українські аматори пиття „чаю" з Москалями мусять все таки мати на увазі.

Всупереч розрахункам п. Мейснера, ми не віримо в можливість „благополучного" вирішення українсько - московського противенства. І перешкодою до цього звявитимуться не так „вожделенія" українських сепаратистів, як „вожделенія" п. Мейснера і йому подібних. Нашою провідною лінією супроти Московщини має бути гасло: руки геть від України!

В противному разі українсько-московський спір буде з неминучістю розвязаний лише аргументами крови, заліза і вогню.

Д-р А. Т. Кібзей.

СПОМИНИ З ПОБУТУ НА УКРАЇНІ.

(11)

По сім інциденті цей „товариш" урядовець, а властиво комісар чужоземного відділу, чемно й прихильно полагодив мою справу. Називска його не пригадую собі. Пізніше довідався я, що це був „наш" — Галичанин, що перед війною також в Дітройті перебував, а підчас революції чи коли іноді поїхав на Україну й тут дістав урядову позицію. Досить, що цей комісар обійшовся зі мною дуже чемно, дещо мені виправдав взагалі розказав, чому саме треба мати осібний дозвіл на пробуток у Київі чи денебудь на Україні або в Росії. Пояснив мені, що треба зробити осібне прохання на письмі в трох примірниках та до кождого долучити особисту фотографію. Одно з тих прохань, виповнених через просячого, з прилученою до неї осібною бумагою, одержував я як особистий документ з дозволом на пробуток в Київі; друге таке саме прохання (з фотографією) зачислюю у комісаря, а трете (з. фотографією) йшло на пограничну-стацію, через котру я мав переїзти, лишаючи Україну.

По довгих тарапатах все те я виповнив як слід; треба було ще тільки фотографій. Комісар післав мене до урядового фотографа та за пів години я вернув з нічим. Показалось, що фотографи (а всі вони „державні" на Україні) якраз в той день святкували якесь свято й ніхто з них за ніяку ціну не хотів зняти з мене фотографії. Не було іншої ради, тільки вертатись до уряду. Тут мусів я лишити пашпорт у комісаря, а він видав мені особистий дозвіл і ґарантію на письмі на пробуток в місті, але тільки на той один день. Фотографії мав я доставити на слідуючий день.

Так я й зробив. Зараз другого дня я приніс до комісаря мої три дуже бідненькі фотографії, але „урядові". За них заплатив я 2 рублі. Комісар наліпив фотографії на бумаги та підписав всі ті папери, а рівночасно дав мені дозвіл в означений час виїхати з Києва. У Київі я міг перебувати не довше як 30 днів. По тім я мусів, забиратися з міста або наразитись на арешт. На пашпорт дозвіл на виїзд з України, видрукуваний в українській і російській мові, звучить так:

„Віза № 585224. Київ 13. Авґуста 1919. Важне до тринадцятого Сентября 1929. Пред'явникові цього , америк. паспорт № 67081 4. II, 1929 гр. Кибзею Амврозию-Теодозию дозволено виїхати за межі СРСР до С. А. С. Ш. через прикордонний пункт Волочиск-Шепетовку. З уповноваження НКВС УССР. Від Чужоземного Відділу Окрадмінвідділу". Два підписи нечиткі і печать народнього комісар'яту внутрішних справ.

Дозвіл на пробуток у Київі я доручив урядовцям готелю, в котрім мешкав; і там він залишився. — Може й це цікаве буде, що за всю ту справу в комісаріяті я на домагання комісаря заплатив належитість в сумі 29 рублів! — А кажуть комуністи, що вони нібито грошей не люблять! Коби тільки були, то й не пожалують здерти, скільки лише вдасться.

У „Держбанку".

Того самого дня, 12. серпня, коли — як вже сказано повище — треба було мені чекати до другого дня на фотографії, до мого прохання на пробуток у Київі, я помашерував вулицями Києва без ніякого пляну, розглядаючись на всі сторони, щоби дещо побачити та чим зацікавитися.

Насамперед я пішов до банку, щоби виміняти більше долярів на рублі і відразу вибрав до цього цілі найбільший банк у Київі — себто Київську Філію Держбанку. Сей банк знаходиться у великім будинку при вул. Жовтня 25-го (передніше Інститутська вул.). Будинок старий, але дуже імпозантний, збудований в прекраснім стилю. Положений під горою. Туди завіз мене „ізвозщик". Зараз при вході до банку, по обох боках дверей, стояли два червоноармійці з крісами в руках, — значить на сторожі (варті). — Вони пильно слідили очима тих, що входили й виходили з банку. Мені аж морос по тілі пішов, коли подумав, що ану скажуть: „Пастой!" Але на щастя я зробився дуже відважним та скорим кроком зайшов до середини банку. Вони тільки поглянули на мене, але не спинювали мене, ні нічого не допитувались. Так я й зрозумів, що це тільки звичайна сторожа, якій подібної ніде в Европі я не бачив при банках. Значить — бояться нападів на банки.

В середині Держбанку розположення дуже гарне, майже на американський зразок, хоч можна було й тут побачити великий занепад, брак відновлення, „старе мальовило, і т. д. Очевидне було, що ще від царських часів ніхто й не думав про віднову або прикраси в середині.

Банкові урядовці цілком не підхожі; гостей обслугували дуже повільно, непрактично і видно й неумло. Треба було на обслугу довго чекати в черговім ряді. Я чекав терпеливо яких 20 мінут, бо — що й правда — людей багато було, але вкінці анеохочений я виступив з ряду, приступив до другого урядовця, що не дуже був занятий та просив його о виміну $50. Він глядів на мене дуже підозріваючо, поглядивши по бороді (а в усі вони з бородами!) та відправив мене на другу сторону, де вже чекало яких 20 людей у ряді. І тут чекав я других може 20 мінут, але наостанку, розсерджений, я скорим ходом вийшов з банку, не полагодивши моєї справи. Не знаю чому, але так, як я це завважив, цілий банковий персонал працював дуже ліниво й без системи, так, що мені й терпцю не стало дальше чекати на чергу. — Отож повернувся я до готелю. Думав, що тут виміняю гроші, але мені сказали, що ліпше піти до банку, бо їм в готелю не вільно міняти. Порадили мені удатися до якогось меншого банку на Хрещатику, зараз біля готелю.

У міськім Товаристві Взаїмного Кредиту.

Так я й пішов до цього меншого банку. А було це якраз в обідову пору; деякі банкові урядовці обідали. Не всі були заняті своїм ділом. Мене справили до одного віконця, при якім я — очевидно по довгих допитах та формальностях — виміняв гроші, одержав на це посвідку й пустився виходити.

Хтось слідить за мною.

Аж тоді спостеріг я, що якийсь чоловік слідить за мною. Був це молодий мущина, простоволосий, вбраний наче по військовому. Я завважив його добре, бо коли я був в банку, то він стояв в кутку та споглядав на мене; а коли я вийшов, то й він за мною. Здавалося мені, що я бачив його також у Державбанку, але напевно не знаю.

Вийшовши на вулицю, я поспішав скорою ходою, але й той панок чи „товариш" дальше слідив мене здалека. Я завернув у бічну вулицю тай станув. Тоді й страх зібрав мене. Ану — думаю собі — той чоловічок схоче мене обрабувати, або може хто з „чрезвичайки" не хоче спустити мене з очей... Треба було скоро щось робити. Перейшов я на другу сторону вулиці і завернув назад на Хрещатик. Мій „шпіон" звернувся також туди. Та на Хрещатику я сейчас взяв „ізвозщика" і чмихнув до готелю.

Що сталося дальше з моїм „шпіоном", не знаю. Але того самого вечера, при вечері в готелю, запізнався я з якимсь радянським урядовцем, що то заряджував „помешканнями" в місті, розпреділюючи їх між „пролетаріят". Сиділи ми при однім столі й їли вечерю. Музика приграбала як звичайно, так ми й зачали розмову про музику; познайомились ближче. Сей урядовець сказав, що добре мене знає, бо бачив мене того дня в банку. Я довідався від нього, що й він звернув на мене увагу, та так само й увесь банковий персонал заінтересувався бо моєю особою та слідив за мною. Можливо, що моє поведіння в банку виглядало нервове або й підозріле, але й не диво, в тім вина була, коли на виміну гроша треба було чекати пів години тай не дочекатись, коли таке саме діло в Америці полагаджується звичайно на протягу пятьох мінут. — Це виправдувало само собою стан моєї „нервозности". Можливо, що міг хтось пізніше й слідити мене. Але хто це був, я й досі не знаю.

„Довідна Книга Київа".

По сій пригоді з виміною гроша я вийшов з готелю й все ще таки оглядався то сюди то туди, чи нема за мною якого „шпіона", але нічого подозрілого я більше не бачив. Вийшовши на Хрещатик, я став розглядатися та звернув увагу на т. зв. „лавки" (так як у нас в Америці „стенди"), де продаються ріжні книжки, газети, картки почтові, цигаретки і т. п. А щоби знати, куди мені дальше йти та що оглядати, я рішився купити якийсь показчик по Київі або бодай карту (мапу) чи розклад міста. Так я й звернувся до одного, що продавав книжки, та поспитав його, чи має показчика або мапи на продаж. Відповів по російськи з очевидним жалем: „Да, да! Єсть, але только на украінском язике" — і подав мені книжочку (на 166 сторінок друку), затитуловану: „Київ. Довідна Книга. Вид-во Пролетарська Правда — 1929 р." Ціла та книга друкована в цілости українською мовою. Значить, подумав я собі — аж тепер ми горою! Бо хоч „Москалі" в Київі та по російськи говорять, але урядова „Довідна Книга" Києва лише українською мовою.

(Далі буде)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Демократичний Клюб робить заходи коло розворушення публичної опінії в українській справі.

Українсько - Американський Демократичний Клюб у Джерзи Ситі, Н. Дж., на своїх місячних зборах, що відбулися у вівторок, 12. травня, між иншим обговорював справу поршення перед американською громадянською опінією справи пацифікації Галичини польським урядом.

Гром. Степан Гладкий виступив з внеском, щоби вжити для цього ново появившоїся книжки „Полиш Атроситіс Ін Юкрain", виданої „Обеднанням" та виготовленої Омелям Ревюком. Він поставив внесок, щоби Клюб купив покищо 5 копій книжки та роздав їх між американськими ґазетярами й політиками в місцевости.

Думка сейчас принялась, і Клюб одноголосно постановив приняти внесок. Слідуючим внеском вибрано гр. Марселя Вагнера, місцевого адвоката, добре знаючого справу та англійську мову, щоби він забрав ці книжки та постарався їх зложити у руки, у яких вони могли би зробити найкращу користь українській справі.

Гром. Марсел Ваґнер згодився взяти на себе сей труд, і зараз на слідуючий день відвідав місцеві американські ґазети та постарався бачитися з їх редакторами. Добившися побачення, від предложив кождому з них книжку з „компліментом" Українсько-Американського Демократичного Клюбу (що було теж написано на книжці) та звернув їм увагу, що книжка трактує про пекучу справу дня. Справа пекуча, бо отсе богато людий при ній потерпіло. Справа біжуча, бо українські жалоби мають виринути на засіданню Ради Ліґи Націй. Америка там не є представлена, але світ і Ліґа Націй дивиться на американську опінію, і кожда поважна американська ґазета може теж причинитися своєю опінією до належитого розсліджения справи. Редактори обіцяли на справу звернути увагу.

Українсько-Американському Демократичному Клюбови дуже приємно донести, що з тих заходів Клюбу й гр. Вагнера уже є позитивні висліди. Клюб подає се до відома не на те, щоби себе хвалити, але на те, щоби піддати иншим думку, як справу робити. Инші орґанізації будуть певно теж робити заходи, може такі, як ми, може інші, і ми радо послухаємо, як вони се робили.

Петро Мацїйовський.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

PROBLEMS FOR THE LEAGUE OF NATIONS.

Many international questions of grave importance are on the program for the discussion at the session of the League of Nations Council which opened at Geneva yesterday. As was expected, the proposed Austro-German customs accord took the front of the stage at the very start, with Arthur Henderson, British Foreign Secretary, suggesting that the matter raises a juridical question and should therefore be transferred to the Court of International Justice at The Hague. This was done.

Henderson's stand was eagerly awaited in view of the determined efforts of Aristide Briand, on behalf of France, to break up the Austro-German accord. The Teuton representatives insisting upon the right of the two nations to negotiate such an accord, the question has taken on unusual importance. Henderson's move to shift it to The Hague, therefore, was an adroit effort to avoid pitfalls that unquestionably were in the offing.

Another matter that is likely to give the League much concern is the complaint of the Ukrainian population in Galicia, now known as Little Poland, that it has been subjected to various brutalities by the Polish government. Galicia formerly belonged to the Kingdom of Austria, but by treaty after the World War was annexed to Poland. The Ukrainians refuse to surrender their rational identity and have organized their own cooperative stores, schools and reading rooms to perpetuate Ukrainian customs and language.

It is charged that Polish military forces have descended upon Eastern Galicia, put the torch to schools and reading rooms, destroyed the cooperative stores and massacred those whom they felt were the leaders of the Ukrainians and severly whipped those who aided the leaders. A printed book of 512 pages, relating in detail these alleged atrocities, has been prepared by the United-Ukrainian Organization of the United States. Incidentally, this massive document was compiled and edited by Emil Revyuk, editor of Svoboda, the Ukrainian daily published in Jersey City.

Then there is also that question of the Polish corridor, which separates East Prussia from the rest of Germany, and which, it is quite conceivable, may again arise to plague the League in the present session. But these are only a few of the matters, loaded with dynamite, that the League faces. Fortunately, indeed, that the United States, by declining to join the League, is able to keep out of the European mess that seems to be offering new difficulties every day.

(Jersey Observer,
May 19, 1931).

UKRAINIAN WOMEN HOLD CRAFTS EXHIBITION.

THE TYPICAL UKRAINIAN WEDDING CAKE IS HIGH, WIDE AND HANDSOME.

On Display at Exhibit of National Handicrafts Among Brilliant Embroideries and Picturesque Costumes.

By Anabel Parker McCann.

"Come and take tea with us!" "Come and sample our national wedding cake!" "Come and see how the women of our country dress and then look over examples of our needlework and other handicrafts!" Such, in effect, is the invitation being sent out to their American sisters by the Ukrainian Committee of Pro-America, the new, nationwide organization of foreign-born women who are seeking to get better acquainted with the women of their adopted country.

This group, under the chairmanship of Mrs. Marie Skuba, are holding a week's display of their national crafts at Pro-America headquarters in the Home Making Center. The exhibition will give New Yorkers a chance to see the lawish embroideries in red, black, white, green and yellow with which Ukrainian women adorn themselves as well as the close-fitting chaplets of artificial flowers which form an important feature of attire for Ukrainian women on all gala occasions.

Nevel Headdresses.

These headdresses, so novel to American eyes, are tied at the back and finished by silken streamers which sometimes extend down to the hem of the dress. They are sometimes very wide and few in number and again, narrow, multicolored and as many as a hundred. Another distinctive article of adornment is the high choker collar, always embroidered. Lace does not appear on Ukrainian costumes but is reserved for petticoat flouncings. Many strings of beads are worn at the same time, these being of glass, wood or semi-precious stones and of many colors.

Perhaps the most novel thing at the opening reception for New Yorkers who do not know their Ukrainia — was the wedding cake. There is said to be one bakery in Brooklyn and another in Pert Amboy, N. J., where genuine Ukrainian wedding cakes can be ordered. A typical cake is 4 or 5 feet in diameter and very high. It is decorated with flowers, these being made not of sugar after the fashion of American wedding cake decorations, but of the cake batter.

The committee of women managing this affair is composed of the following Ukrainians resident in this city: Anna Latushewsky, Steffa Abrahamowska, Pauline Derich, Katherine Kowalchuk, Pauline Avramenko, Anna Mulyck and Mrs. K. Lissiuk.

Ancient Crafts.

Mrs. Skuba is exhibiting her collection of ancient and modern textiles, wood carvings and other arts and crafts. It was she who organized the Ukrainian Red Cross during the world war. Later, she was captured by the Bolsheviki and for six years, as a prisoner, was obliged to work as a nurse in Russian army camps. It is estimated that there are over 30,000 Ukrainian women in the United States.

Pro-America has thirty different national groups in its membership. Its president, Mrs. Jeanne D. Carpenter, is a direct descendant of Gov. De Witt Clinton of New York. She and the women associated with her believe that a strong organization of women of all lands united in bonds of fellowship would have a stabilizing influence in the event of threatened hostilities between any two nations.

The effort to bring the Ukrainian group into closer contact with Americans as well as with all the other national groups of Pro-America will be followed by similar efforts in behalf of other national groups. The next to hold a "getting acquainted" reception and exhibit will be the Norwegian group and after them the Greek women will give a party.

(The New York Sun,
Friday, May 15, 1931).

REGIONS OF UNREST.

Such unsettled questions as the Corridor, Upper Silesia and the Saar contribute their share to the uncertainties of the European situation, playing into the hands of those who dwell upon the insecurity of the new frontiers and thereby seek to justify the maintenance of the present military forces. So long as the Germans complain of what they call the injustice of this Polish strip of land severing East Prussia from the Reich; so long as there is friction between the Germans and their Polish rulers in Upper Silesia and between the Ukrainians and the Polish authorities in Galicia; so long as the status of the Saar, now under the provisional rule of the League of Nations, remains undeterminated; so long as nacionalistic propaganda and nationalistic economic bariers keep these border regions disturbed, the new Europe will find it difficult to argue that there is enough tranquillity and security to warrant dispensing with some of the battalions and battleships which the nations can ill afford.

(The New York Times,
May 17, 1931.)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА, яке відбулося на днях від 16. до 20. лютого 1931 р.

Звіт головного касієра Василя Левчика.

(Продовження).

(18)

Світлі Збори!

Як касієр і такий, що в головній канцелярії не урядує тай виключно орґанізаційними справами не займається, а має до діла лишень з маєтком орґанізації, на мій звіт складаються більше числа ніж слова. Правда, що касієрство орґанізації з таким поважним фінансовим оборотом, в такі скрутні часи фінансової крізи, не пливе так гладко, як в часи нормальні і дає немало причин до грижі, надзвичайного напруження ума, завважання браків і потреб, тай неабиякого досвіду, однак це все ми, члени екзекутиви, спільно переживаємо і я вдоволяюсь тим, що вже на ту тему сказано в попередних звітах, головно фінансовим секретарем д. Слободяном, з котрим в тих справах я найбільше до діла маю особисто, тому, що наші уряди тісно звязані з собою і до того мешкаємо в сусідстві. Мені отже лишається подати числа річного обороту готівки і стан головної каси У. Н. Союза з кінцем 1930 року.

Оборот готівки старих і нових родів обезпечення У. Н. Союза за 1930 р.:

Готівка з кінцем 1929 р.	$345,617.35
Процент за січень 1930	6,075.94
Депозит за січень	44,279.08
Разом	$395,972.37
Розхід за січень	46,622.36
Готівка з кінцем січня	$349,350.01
Прихід за лютий	55,396.44
Разом	$404,746.45
Розхід за лютий	69,988.42
Готівка з кінцем лютого	$334,758.03
Прихід за березень	40,002.81
Разом	$374,760.84
Розхід за березень	22,736.87
Готівка з кінцем березня	$352,023.97
Прихід за квітень	42,921.39
Разом	$394,945.36
Розхід за квітень	34,823.46
Готівка з кінцем квітня	$360,121.90
Прихід за травень	45,623.77
Разом	$405,745.67
Розхід за травень	28,793.04
Готівка з кінцем травня	$376,962.63
Прихід за червень	46,799.22
Разом	$423,761.85
Розхід за червень	19,578.14
Готівка з кінцем червня	$404,173.71
Процент за липень	4,882.20
Депозит за липень	65,382.15
Разом	$474,438.06
Розхід за липень	25,642.99
Готівка з кінцем липня	$448,795.07
Прихід за серпень	47,118.61
Разом	$495,913.68
Розхід за серпень	19,202.67
Готівка з кінцем серпня	$476,711.01
Прихід за вересень	65,008.59
Разом	$541,719.60
Розхід за вересень	18,392.51
Готівка з кінцем вересня	$523,327.09
Прихід за жовтень	44,063.34
Разом	$567,390.43
Розхід за жовтень	37,220.67
Готівка з кінцем жовтня	$530,169.76
Прихід за листопад	53,234.32
Разом	$583,404.08
Розхід за листопад	33,040.67
Готівка з кінцем листоп.	$550,363.41
Процент за грудень	2,092.52
Депозит за грудень	67,312.86
Разом	$619,768.79
Розхід за грудень	196,074.87
Готівка з кінцем грудня	$423,693.92

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем 1929 р.	$345,617.35
Прихід за 1930 р.	630,904.54
Разом	$976,521.89
Розхід за 1930 р.	552,827.97
Готівка з кінцем 1930 р.	$423,693.92

Оборот готівки Молодечого Департаменту У. Н. Союза по місяцям представляється:

Готівка з кінцем 1929 р.	$90,437.32
Процент в січні 1930	2,221.91
Депозити в січні	4,101.38
Разом	$96,760.61
Розхід за січень	812.65
Готівка з кінцем січня	$95,947.96
Прихід за лютий	3,639.52
Разом	$99,587.48
Розхід за лютий	1,518.64
Готівка з кінцем лютого	$98,068.84
Прихід за березень	3,949.89
Разом	$102,018.73
Розхід за березень	1,256.86
Готівка з кінцем березня	$100,761.87
Прихіт за квітень	3,665.37
Разом	$104,427.24
Розхід за квітень	1,185.63
Готівка з кінцем квітня	$103,241.61
Прихід за травень	4,868.88
Разом	$108,110.49
Розхід за травень	1,351.84
Готівка з кінцем травня	$106,758.65
Прихід за червень	3,522.80
Разом	$110,281.45
Розхід за червень	279.29
Готівка з кінцем червня	$110,002.16
Процент за липень	1,052.50
Депозити за липень	9,220.53
Разом	$120,275.19
Розхід за липень	282.94
Готівка з кінцем липня	$119,992.25
Прихід за серпень	3,678.59
Разом	$123,670.84
Розхід за серпень	1,796.61
Готівка з кінцем серпня	$121,874.23
Прихід за вересень	3,975.40
Разом	$125,849.63
Розхід за вересень	746.75
Готівка з кінцем вересня	$125,102.88
Прихід за жовтень	3,608.50
Разом	$128,711.38
Розхід за жовтень	379.00
Готівка з кінцем жовтня	$128,332.38
Прихід за листопад	4,466.02
Разом	$132,798.40
Розхід за листопад	1,381.74
Готівка з кінцем листоп.	$131,416.66
Процент за грудень	582.87
Депозити за грудень	3,653.03
Разом	$135,652.56
Розхід за грудень	388.00
Готівка з кінцем грудня	$135,264.56

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем 1929 р.	$90,437.32
Прихід за 1930 рік	56,275.19
Разом	$146,712.51
Розхід за 1930 рік	11,447.95
Готівка з кінцем 1930 р.	$135,264.56

Сиротинець-Захист У. Н. Союза:

Готівка з кінцем 1929 р.	$46,246.96
Прихід за 1930 рік	3,192.50
Готівка з кінцем 1930 р.	$49,439.46

Фонд Ядловського:

Готівка з кінцем 1929 р.	$1,216.18
Прихід за 1930 рік	1,396.92
Разом	$2,613.10
Розхід за 1930 рік	11.00
Готівка з кінцем 1930 р.	$2,602.10

Стверджую і вповні годжуся з книгами та справозданнєм головного фінансового секретаря щодо стану каси У. Н. Союза.

Всі посилки до головної канцлярії доручував особисто гол. фін. секретар, а також всі депозити, лісти та варанти були мені доручені особисто, на чім орґанізація заощадила десятки долярів на посилці, бо кождий важніший лист з чеками потрібно булоб реґіструвати й асекурувати. Всі депозити можна було зробити скорше, на чім безперечно орґанізація скористала в процентах від готівки. Всі виплати посмертних запомог, яких була поважна сума долярів, я старався по можности висилати як найскорше.

Свою роботу як головного касієра сповняв я совісно і чесно. Вірю, що і надальше, як буде в орґанізації любов, єдність та згода, то Український Народний Союз буде Батьком-Союзом для наших дітей і внуків.

Звіт завідателя „Свободи", Петра Мацїйовського:

ПРИХОДИ:		РОЗХОДИ:	
Січень	$7,523.41	Січень	$4,300.55
Лютий	6,989.80	Лютий	6,069.88
Березень	6,048.96	Березень	5,694.16
Квітень	6,245.34	Квітень	7,008.30
Травень	8,315.75	Травень	5,114.29
Червень	5,350.41	Червень	6,280.66
Липень	5,768.95	Липень	7,993.62
Серпень	6,679.49	Серпень	7,473.17
Вересень	6,770.59	Вересень	4,294.47
Жовтень	5,914.11	Жовтень	6,269.51
Листопад	6,663.78	Листопад	6,971.72
Грудень	10,168.80	Грудень	12,977.04
Разом	$82,439.39	Разом	$80,447.37
Готівка з 31. грудня 1929 р.	7,919.95	Готівка з 31. грудня 1930 р.	9,911.97
Разом	$90,359.34	Разом	$90,359.34

Пояснення приходів і розходів.

На приходи зложилися слідуючі позиції:

Передплата від членів У. Н. Союза	$48,327.90
Передплата приватна	4,230.23
Оголошення	12,079.84
Роботи У. Н. Союза	3,575.90
Роботи приватні	2,107.96
Видання календаря	4,717.75
Процент з банку	240.03
Ріжні дрібні, як звороти і т. п.	3,926.16
Торг з книгарні	3,233.62
Разом	$82,439.39

На розходи зложилися слідуючі позиції:

Платні редакторів і завідателя	$13,960.00
Платні робітників	23,473.54
Платні кореспондентів	1,693.00
Папір та інші потрібні матеріяли в друкарни	12,809.40
Почта за часопис	5,560.90
Опал, світло, електрика	2,144.57
Видатки адміністрації	2,231.43
Асекурація	729.49
Нова машина „Інтертайп" і інші знаряди до офісів	5,661.83
Текси і рент	7,617.17
Адвокат	60.00
Купно книжок	1,759.51
Наклад календаря	2,746.48
Разом	$80,447.37

Маєтковий стан друкарні „Свободи".

Готівка	$9,911.97
Вартість книгарні	17,239.33
Вартість машин і інвентаря	20,156.71
Депозит в Ґез Ко.	100.00
Разом	$47,308.01

(Дальше буде).

Родярд Кіплінґ, що в своїх творах прославляє британійську імперію, є не лише прозаїк, а пише й поезії. Якийсь хитрун склеїв якусь патріотичну поезію п. з. „Стара Ґвардія", підписав Р. Кіплінґ і післав до „Таймс-а".

„Таймс" помістив, бо повірив, що то справді Кіплінґ прислав.

— Це карикатура поезії! — сказав Кіплінґ.

— Ми були зовсім такоїж думки, — відповів на це Кіплінґови редактор — та ми помістили в тій думці, що-то ваш твір.

Учитель: Моріц, скажімо, що ти маєш одно яблоко, а твій брат Абрамко дає тобі свої два яблока, то скільки матимеш разом?

Ученик похитує лише головою й не відповідає.

Учитель: Та скажи, цеж дуже легке питання!

Ученик: Пан професор не знають мого брата; він не дасть ані одного яблока!

— o —

Наречений (до батька своєї судженої): Вірте мені, що я женюся з вашою дочкою не задля наживи! Ціле віно дістануть мої вірителі.

УВАГА! ШИКАГО І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

В СУБОТУ, ДНЯ 23-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1931 РОКУ

В САЛІ ПІД Ч. 2406 ШИКАГО ЕВЕНЮ, ШИКАГО, ІЛЛ.

ВІДБУДУТЬСЯ НАРАДИ НАД:

ВЕЛИКИМ ВИСТУПОМ

В Шикаґо

НА НАРАДИ ЗАПРОШУЄТЬСЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ВСІХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТОВАРИСТВ ТА ПООДИНОКИХ ГРОМАДЯН, КОТРИМ СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТАНКУ Є ДОРОГА.

Реферат в справі виступу виголосить артист-балетмайстер ВАСИЛЬ АВРАМЕНКО та місцеві громадяни.

Проситься о численну участь в нарадах. 115,7

Управа Школи Укр. Нац. Танку.

НОВІСТЫ — РОД АЙЛЕНД!

УКРАЇНСЬКИЙ МОЛОДЕЧИЙ КЛЮБ

— відіграє —

ПРЕДСТАВЛЕННЯ

УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ

В НЕДІЛЮ, 24. ТРАВНЯ 1931

В ODD FELLOWS HALL, В CROMPTON, R. I.

Початок в годині 1.30 попол.

Се представлення буде гране тут перший раз, тому запрошуємо всіх місцевих і позамісцевих Українців. 117

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Відділ ч. 10 „О. Д. В. О." на дальшу боротьбу.

В часі великого напруження народної енергії доводиться нам переживати таке, що одна політично засліплена частина наших провідників все ще думає, що з Польщею можна дійти добрим способом до якоїсь угоди. А друга, нібито радикальна частина, допомагає на інший лад ляцькому окупантови: вона шкалює всю боєву акцію, яку ведено в старім краю.

Наш відділ не має богато членів. І не довго він істнує. Але всеж таки ми вважаємо своїм правом і обовязком зареагувати на те, що є в нас люди, котрі намагаються ліквідувати жертви крови, які поніс наш нарід у боротьбі з окупантами. Всім тим паціфістичним оборонцям відповідаємо в сей спосіб, що отсе пересилаємо до Обєднання $281.85 з призначенням на допомогу дальшій революційній боротьбі з окупантами наших земель.

Ми є того переконання, що та революційна боротьба мусить далі продовжатися, та що далі мусить іти на неї допомога. І то так довго, поки не позбудемось окупантів з нашої землі. На ту збірку складаються оттакі жертви:

1) Коляда в часі Різдв. Свят цего року .... $ 14.25

2) Підприємства 106.60
a) Баль 14. лютого, влаштований спільно з Комітетом Односельчан Миколаєва коло Гаїв, приніс $60. б) Вистава штуки „Катерина" 1. березня ц. р. принесла $46.60.

3) Колекта тов. Мухи на лісту ч. 16 .... 13.00
Жертвували: М. Олексів і М. Федан по $3; Ф. С. $2; Д. Шагай, І. Всякий, Д. Павлик, П. Дичко і В. Дичко по $1. Разом $13.

4) Колекта тов. Гудза на лісту ч. 17 .... 38.00
Жертвували: М. Комарницький і Р. Костюк по $12.50; Р. Брилюс $10.50; Марія Брощук і І. Кушнір по $1; І. Ридз 50 ц. Разом $38.

5) Добровільні декларації членів відділу 110.00
Декларували: П. Задорецький і В. С. по $25; Дм. Гудз і А. Муха по $20; Н. Новак і Евген Скоцко по $10. Разом $110.

Разом зібрано $281.85

Н. Новак, голова;

М. Скоробогач, скарбник.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА.

(24)

Кавірі боронився всіма силами, як міг. Він був здивований страшною силою Тарзана, а також його волохатим „військом". В очах Кавірі почало темніти й він повалився на дно човна. Тарзан, не попускаючи, все тис його за горло. Кавірі напрягав усі зусилля, щоб вирвати з залізних кліщів свого противника. Та в очах у нього все більше темніло. Нарешті він стратив притомність і впав у забуття.

Коли Кавірі знову опамятався, він побачив себе звязаним на дні човна, а в ногах у нього сиділа величезна біла пантера, яка пильнувала кождого руху, навіть його очей. Далі за пантерою сидів той білий великан, що переміг його. В другому човні Кавірі побачив кількох своїх воїнів, також повязаних. Їх пильнували волохаті величезні малпи. Човни плили вгору ріки все далі від селища племени Кавірі.

Кавірі був би дав багато за те, щоб його привезли ближче до селища. Він почав просити білого великана, щоб той випустив його на волю та тих вояків, які ще лишилися в живих. Воїни були перелякані й не могли ніяк зрозуміти, звідки взялося таке дивне „військо" й що тепер станеться з ними. Вони зі страхом чекали своєї долі. Тимчасом Тарзан трохи розговорився з Кавірі й був несказано здивований його словами.

„Білий мужчина був дуже слабий", казав Кавірі. „Я хотів зпочатку вбити його. Три місяці тому до мого племени прийшли білі мужчини. Вони захопили наші кози та забрали з собою наші дівчата. Вони вбили багатьох моїх людей. Вони казали, що шукають другого білого мужчину з білою жінкою й з малою білою дитиною, що втікли від них". Щось у душі Тарзана болючо відізвалося й підказало йому, що дитина, то був його син, але що то за жінка й що то за мужчина?

— o —